

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžo/42/2012
Identifikačné číslo spisu:	6012200540
Dátum vydania rozhodnutia:	18.09.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Ida Hanzelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:6012200540.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Z. P., trvale bytom I., toho času v J. V., proti žalovanému: Ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, so sídlom Sládkovičova 80, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. ÚVTOS-10-166/21-2012 zo dňa 11. apríla 2012, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 23S/59/2012-10, zo dňa 12. júla 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/59/2012-10 zo dňa 12. júla 2012 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) zastavil konanie o žalobe, ktorou žalobca žiadal o preskúmanie a zrušenie rozhodnutia žalovaného, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu č. ÚVTOS-10-166/21-2012 zo dňa 2. apríla 2012 o uložení disciplinárneho trestu pokarhania žalobcovi ako odsúdenému podľa § 52 ods. 3 písm. a) zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 475/2005 Z. z.“). Žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania.

V odôvodnení uznesenia krajský súd po právnej stránke poukázal na § 244 ods. 1, § 248 písm. d), § 250d ods. 3, § 246c ods. 1, § 146 ods. 1 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), § 39 písm. b), § 52 ods. 1, § 52 ods. 2 a 3, § 57, 59c, 59e a § 100 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z. z.

Krajský súd sa v danom prípade stotožnil s názorom žalovaného, že žalobou napadnuté rozhodnutie nemôže byť predmetom preskúmavania súdom podľa piatej časti O.s.p. Z obsahu správneho spisu krajský súd zistil, že žalobcovi bol uložený disciplinárny trest podľa § 52 ods. 3 písm. a) zákona č. 475/2005 Z. z. („Pokarhanie“). Disciplinárne tresty ukladané podľa ustanovenia § 52 ods. 3 písm. a) až f) zákona č. 475/2005 Z. z. predstavujú takú formu rozhodnutí v rámci disciplinárnej právomoci, ktorých zámerom a právnym obsahom je docieľenie účelu výkonu trestu odňatia slobody ako jedného zo základných právnych prostriedkov v rámci trestného zákonodarstva. V rámci ustanovení zákona č.

475/2005 Z. z. bola zverená žalovanému výlučná rozhodovacia právomoc, ktorá súvisí s výkonom trestu, ktorý bol žalobcovi uložený v zmysle ustanovení Trestného zákona a Trestného poriadku. V ustanoveniach zákona č. 475/2005 Z. z. sa nenachádza odkaz na možnosť prieskumu disciplinárnych rozhodnutí vydaných podľa zákona č. 475/2005 Z. z. súdnou cestou. Iba u trestu prepadnutia majetku podľa § 52 ods. 3 písm. g), trestaní za konanie majúce znaky priestupku podľa § 52 ods. 4 a pri zhabaní veci podľa § 56 zákona č. 475/2005 Z. z. zákonodarca nastolil právnu požiadavku subsidiárnej aplikácie všeobecného predpisu o priestupkoch, keď v § 100 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z. z. upravil v niektorých prípadoch možnosť aplikovať zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní. V preskúmvanej veci však nejde o takéto rozhodnutia, a preto podľa krajského súdu posudzovanie konania a rozhodnutia žalovaného o uložení disciplinárneho trestu pri výkone trestu odňatia slobody nemôže byť predmetom súdneho prieskumu podľa piatej časti O.s.p. upravujúcej správne súdnictvo. Krajský súd preto podľa § 250d ods. 3 O.s.p. konanie zastavil.

O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 146 ods. 1 písm. c) v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, žiadajúc uznesenie krajského súdu zrušiť a vrátiť vec krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Svoje odvolanie žalobca odôvodnil tým, že postup krajského súdu považuje za nesprávny z dôvodu, že podal žalobu podľa druhej hlavy O.s.p. (správne zrejme „druhej hlavy piatej časti“ O.s.p. - poznámka odvolacieho súdu) - „Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov“. Podľa obsahu a povahy podania mal krajský súd posúdiť podanie žalobcu v zmysle § 249 O.s.p. a ďalej v konaní postupovať podľa § 247 a nasl. O.s.p., t. j. podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p., a nie podľa piatej hlavy.

Žalobca uviedol, že v obdobnej veci sa vedie konanie na Krajskom súde v Žiline. Ďalej poukázal na to, že už samotná skutočnosť, že podanie vypracoval ako osoba bez právneho vzdelania, nie je dôvodom na odmietnutie podania, resp. na zastavenie konania v zmysle § 250d ods. 3 O.s.p. Uvedené predstavuje podľa žalobcu porušenie ústavou zaručených práv a slobôd, kam sa zaraďuje i právo na súdnu a inú právnu ochranu. Žalobca taktiež poukázal na zásadu prednosti ústavne konformného výkladu právnych noriem.

K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že sa plne stotožňuje s dôvodmi napadnutého uznesenia, odvolanie žalobcu považuje za účelové a právne irelevantné a žiada, aby odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len „odvolací súd“ alebo „najvyšší súd“), ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal uznesenie krajského súdu v rozsahu a z dôvodov odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a jednomyselne dospel k záveru, že napadnuté uznesenie treba zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 1 písm. f) a ods. 2 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 vetou druhou O.s.p.

V prejednávanej veci sa žalobca podanou žalobou domáha preskúmania a zrušenia rozhodnutia ústavu na výkon trestu odňatia slobody o potvrdení prvostupňového rozhodnutia, ktorým bol žalobcovi uložený disciplinárny trest pokarhania podľa § 52 ods. 3 písm. a) za disciplinárne previnenie podľa § 52 ods. 2 spočívajúce v porušení § 39 písm. b) zákona č. 475/2005 Z. z. a niektorých ustanovení ústavného poriadku.

Odňatie možnosti konať pred súdom ako odvolací dôvod podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. spočíva v znemožnení osobe (účastníkovi) uplatňovať procesné práva v konaní pred súdom, ktoré jej procesnoprávne normy priznávajú. O odňatie možnosti konať pred súdom nepochybne ide v takom prípade, keď súd odmietne meritórne rozhodnúť vo veci a konanie zastaví, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 4Sžso/46/2009). Takou vadou je podľa názoru odvolacieho súdu zaťažené napadnuté uznesenie krajského súdu.

Senátu odvolacieho súdu je známe uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 6Sžo/53/2011, z 20. marca 2012,

s ktorým prevažne korešpondujú dôvody rozhodnutia krajského súdu a na ktoré poukázal vo svojom vyjadrení k žalobe žalovaný. S právnym názorom vysloveným v uvedenom uznesení, podľa ktorého rozhodnutie ústavu na výkon trestu odňatia slobody o uložení disciplinárneho trestu podľa § 52 ods. 3 písm. a) až f) zákona č. 475/2005 Z. z. „nemožno považovať za rozhodnutie orgánu verejnej správy v zmysle § 244 ods. 1, 2 O.s.p., keďže žalovaný konal a rozhodol o uložení disciplinárneho trestu v zmysle ustanovení zákona o výkone trestu odňatia slobody, nie ako orgán verejnej správy, a preto jeho rozhodnutie správny súd nie je oprávnený preskúmať podľa ustanovení piatej časti Občianskeho súdneho poriadku“, sa však senát odvolacieho súdu nestotožňuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takehoto rozhodnutia, ak zákon neustanovuje inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 2 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len "rozhodnutie a postup správneho orgánu").

Podľa § 244 ods. 3 O.s.p. rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 248 O.s.p. sudy nepreskúmajú

- a) rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania,
- b) rozhodnutia, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak samy osebe neznameniajú právnu prekážku výkonu povolania, zamestnania alebo podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti,
- c) rozhodnutia o nepríznani alebo odňatí odbornej spôsobilosti právnickým osobám alebo fyzickým osobám, ak samy osebe neznameniajú právnu prekážku výkonu povolania alebo zamestnania,
- d) rozhodnutia správnych orgánov, ktorých preskúmanie vylučujú osobitné zákony.

Správne súdnictvo v Slovenskej republike je koncipované na zásade generálnej klauzuly vyjadrenej v čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a konkretizovanej v ustanoveniach § 244 ods. 1 až 3 O.s.p., podľa ktorej v zásade sú súdom v správnom súdnictve preskúmateľné všetky právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré sa dotýkajú práv konkrétneho subjektu (fyzickej osoby, právnickej osoby). Negatívnou enumeráciou (§ 248 O.s.p.) sú potom taxatívne vyčlenené rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré súdnemu prieskumu nepodliehajú. K súdnej preskúmateľnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy sa preto nevyžaduje, aby osobitné zákony výslovne zakotvovali možnosť súdneho

prieskumu. Ak ide o rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktoré nie je výslovným zákonným ustanovením zo súdneho prieskumu vylúčené (podľa § 248 písm. a) až c) O.s.p. z povahy rozhodnutia a v zmysle § 248 písm. d) O.s.p. osobitným zákonom), takéto rozhodnutie preskúmaniu súdom podlieha. Ustanovenie čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky navyše prikazuje, že zo súdneho prieskumu nesmú byť ani zákonom vylúčené rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktorý sa týkajú základných práv a slobôd.

Rozhodujúce pre zistenie, či v prípade výkonu činnosti určitého subjektu ide o rozhodovanie orgánu verejnej správy (na účely § 244 ods. 1 O.s.p.), je posúdenie, či takému subjektu zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (§ 244 ods. 2 O.s.p.). Rozhodnutie orgánu verejnej správy predstavuje autoritatívne určenie práv a povinností fyzických alebo právnických osôb v konkrétnej individuálnej veci, pričom orgán, ktorý rozhoduje, napĺňa zákonom stanovený verejný záujem a činnosť, ktorú vykonáva, má povahu verejnej správy.

Verejnú správu možno definovať ako druh činnosti alebo ako sústavu inštitúcií, ktoré túto činnosť realizujú (materiálne alebo formálne hľadisko). V odbornej literatúre sa verejná správa zvykne vymedzovať vo funkčnom, materiálnom význame ako činnosť štátnych alebo iných verejných inštitúcií, ktorá svojím obsahom nie je činnosťou zákonodarnou ani súdnou (Hendrych, D. a kol.: Správni právo. Obecná časť. 5. rozšírené vydanie. Praha: C. H. Beck, 2003, s. 6-7, tiež Machajová, J. a kol.: Všeobecné správne právo. 3. aktualizované vydanie. Bratislava: Eurokódex, 2009, s. 15-16, porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 8Sžo/296/2008, 3Sžnč/11/2009).

Pozitívne sa dá verejná správa vo funkčnom poňatí vymedziť ako výkonná činnosť štátu ako základného verejnoprávneho subjektu, zabezpečovaná prostredníctvom jeho orgánov, ako aj výkonná činnosť ďalších verejnoprávných subjektov (ich orgánov) pri spravovaní verejných záležitostí, a realizovaná ako prejav výkonnej moci v štáte (Škultéty, P. a kol.: Správne právo hmotné. Všeobecná časť. Bratislava : Vydavateľské oddelenie PF UK, 2006, s. 12). Ide o správu vo verejnom záujme a subjekty, ktoré ju vykonávajú, ju realizujú ako právom uloženú povinnosť, a to zo svojho postavenia verejnoprávných subjektov (Tamže, s. 9).

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej strážne (ďalej len „zákon č. 4/2001 Z. z.“) zbor väzenskej a justičnej strážne (ďalej len "zbor") je ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy na úseku výkonu väzby, výkonu trestu odňatia slobody, ochrany a stráženía objektov zboru a ochrany poriadku a bezpečnosti v súdnych objektoch a objektoch prokuratúry.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 4/2001 Z. z. zbor tvoria:

- a) generálne riaditeľstvo,
- b) ústavy na výkon väzby, ústavy na výkon trestu odňatia slobody, ústav na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých a nemocnica pre obvinených a odsúdených (ďalej len "ústav"),
- c) príslušníci zboru.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 4/2001 Z. z. zbor je podriadený ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len "minister"). Na čele zboru je generálny riaditeľ, ktorého do funkcie vymenúva a z funkcie odvoláva minister.2) Generálny riaditeľ za svoju činnosť zodpovedá ministrovi.

Podľa § 4 ods. 1 písm. r) zákona č. 4/2001 Z. z. zbor v rámci svojej pôsobnosti plní úlohy orgánu štátnej správy a iné úlohy, ak tak ustanovuje tento zákon alebo osobitný predpis.5a)

Právomoc ukladať disciplinárne tresty odsúdeným podľa druhého oddielu šiestej hlavy zákona č. 475/2005 Z. z. prináleží ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom je odsúdený umiestnený, a v rámci tejto právomoci a v ustanovenom rozsahu majú právo uložiť disciplinárny trest riaditeľ ústavu, vedúci otvoreného oddelenia, vedúci oddelenia výkonu väzby a výkonu trestu, vedúci oddelenia výkonu trestu a pedagóg (§ 57 zákona č. 475/2005 Z. z.).

Odvolací súd súhlasí so stanoviskom, že disciplinárne tresty ukladané podľa zákona č. 475/2005 Z. z. odsúdeným predstavujú takú formu rozhodnutí v rámci disciplinárnej právomoci, ktorým zámerom a právnym obsahom je docielenie účelu výkonu trestu odňatia slobody ako jedného zo základných právnych prostriedkov v rámci trestného zákonodarstva, z tejto premisy však nemožno vyvodiť záver, že rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu odsúdenému nie je rozhodnutím orgánu verejnej správy.

V zmysle citovaných ustanovení zákona č. 4/2001 Z. z. je ústav na výkon trestu odňatia slobody súčasťou Zboru väzenskej a justičnej stráže ako ozbrojeného bezpečnostného zboru podriadeného ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky a plniaceho úlohy orgánu štátnej správy okrem iného na úseku výkonu trestu odňatia slobody. Ústavy na výkon trestu odňatia slobody sú právnickými osobami - rozpočtovými organizáciami (§ 2 ods. 4 zákona č. 4/2001 Z. z.).

Z obsahu ustanovení zákona č. 475/2005 Z. z. a zákona č. 4/2001 Z. z. ďalej vyplýva, že ústav na výkon trestu odňatia slobody pri vyvodzovaní disciplinárnej zodpovednosti voči odsúdenému rozhoduje štátno-mocensky, autoritatívne, v individuálnej veci a taktiež v oblasti verejnej správy, nakoľko na základe zákona spravuje záležitosti vo verejnom záujme (v záujme riadneho výkonu trestu odňatia slobody) a vystupuje ako súčasť výkonnej zložky štátnej moci, pričom je podriadený ústrednému orgánu štátnej správy. Ústav na výkon trestu odňatia slobody a jednotlivé konajúce osoby v jeho rámci neuskutočňujú zákonodarnú ani súdnu moc, nerealizujú kontrolu či dozor bez konkrétnej rozhodovacej právomoci ani neuskutočňujú vládno-politické funkcie.

Podľa odvolacieho súdu neobstojí ani náhľad, podľa ktorého rozhodovanie žalovaného o uložení disciplinárneho trestu má trestnoprávny charakter v tom zmysle, že patrí do právnej úpravy verejného práva trestnoprávneho charakteru. Trestné konanie je osobitným procesným postupom upraveným v zákone č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov a vedú ho iba orgány činné v trestnom konaní a súdy (§ 1, § 10 ods. 15 Trestného poriadku). Vyvodzovanie disciplinárnej zodpovednosti voči odsúdenému zaujíma miesto až po završení trestom konaní, ale trestným konaním ani jeho pokračovaním nie je.

Zostáva teda uzavrieť, že ústav na výkon trestu odňatia slobody pri ukladaní disciplinárneho trestu odsúdenému podľa § 52 zákona č. 475/2005 Z. z. koná a rozhoduje ako orgán verejnej správy v zmysle § 244 ods. 1 O.s.p. Rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu odsúdenému, ktorým boli konštituované či dotknuté práva alebo povinnosti odsúdeného (ktorým bol odsúdený autoritatívne zasiahnutý vo svojej právnej sfére a na svojich právach subjektívne ukrátený), zásadne podlieha preskúmaniu v správnom súdnictve na základe žaloby podanej odsúdeným, nakoľko sú splnené základné pojmové znaky súdnej preskúmateľnosti v zmysle generálnej klauzuly podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a také rozhodnutie nevykazuje znaky niektorého z rozhodnutí podľa § 248 písm. a) až c) O.s.p. Pretože zákon č. 475/2005 Z. z., ani žiaden iný účinný zákon nevyklučuje súdne preskúmanie rozhodnutia o uložení niektorého druhu disciplinárnych trestov odsúdenému, a to ani pokarhania (§ 248 písm. d) O.s.p. a contrario), každé takéto rozhodnutie je spôsobilé stať sa po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku predmetom prieskumu súdom podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p.

Ani prípadná neaplikovateľnosť pojmu „trestné obvinenie“ v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd na prejednávany disciplinárny delikt pripisovaný žalobcovi, za ktorý mu bol uložený trest pokarhania ako najmiernejší druh disciplinárneho trestu podľa zákona č. 475/2005 Z. z. (vzhľadom na osobitnú povahu deliktu a minimálnu prísnosť sankcie), v okolnostiach súčasnej právnej úpravy nemôže viesť k vylúčeniu rozhodnutia, ktorým bol žalobca uznaný vinným a potrestaný, z prieskumu v správnom súdnictve, nakoľko koncepcia preskúmania rozhodnutí orgánov verejnej správy súdmi v zmysle generálnej klauzuly čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky je širšia a prekračuje rámec požiadavky prejednávania vecí týkajúcich sa občianskych práv a záväzkov alebo oprávnenosti trestného obvinenia nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Pokiaľ ide o tú skutočnosť, že zákon č. 475/2005 Z. z. v § 100 ods. 1 založil subsidiárnu aplikáciu zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) len na rozhodovanie o zavinených trovách a zvýšených trovách trestu, o náhrade škody na majetku štátu v správe ústavu a o zhabaní vecí a v ďalších ustanoveniach nastolil požiadavku subsidiárnej aplikácie zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch tiež len v niektorých enumerovaných prípadoch (pri ukladaní trestu prepadnutia vecí, pri zhabaní vecí a pri trestaní za konanie majúce znaky priestupku), uvedené nemá vplyv na preskúmateľnosť rozhodnutia o uložení disciplinárneho trestu odsúdenému v správnom súdnictve. Ak sa podľa zákona na určitý druh konania pred orgánom verejnej správy nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, neznamená to bez ďalšieho, že rozhodnutie vydané v takom konaní nepodlieha súdnemu prieskumu na základe žaloby dotknutej osoby (porovnaj uznesenia najvyššieho súdu, sp. zn. 4Sžo/14/2011 a 4Sžo/19/2011). Správne súdnictvo totiž nemá svoj právny základ v zákone č. 71/1967 Zb. ani v zákone č. 372/1990 Zb., ale priamo v Ústave Slovenskej republiky a na ňu nadväzujúcich ustanoveniach piatej časti O.s.p.

Odvolací súd pre úplnosť pripomína, že v rámci rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu bolo už viacerými senátmi meritorne rozhodnuté v konaniach o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí o uložení disciplinárnych trestov odsúdeným podľa zákona č. 475/2005 Z. z., ktoré nepodliehajú procesnému režimu zákona č. 71/1967 Zb. a zákona č. 372/1990 Zb. Ako príklady možno uviesť rozsudky sp. zn. 6Sžo/226/2010, 2Sžo/39/2011, 8Sžo/36/2011.

Vedomý si požiadavky ústavne konformnej interpretačnej a aplikačnej praxe, odvolací súd poukazuje tiež na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 225/09, z 2. júna 2009, ktorým bola pre nedostatok právomoci odmietnutá sťažnosť sťažovateľa proti rozhodnutiam ústavov na výkon trestu odňatia slobody o nevyhovení jeho žiadosti o premiestnenie do iného ústavu. Ústavná sťažnosť bola odmietnutá z dôvodu, že sťažovateľ nevyužil pred jej podaním možnosť domáhať sa svojho práva na všeobecnom súde postupom podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. Ústavný súd Slovenskej republiky výslovne konštatoval, že „rozhodovanie o premiestnení odsúdeného na výkon trestu do iného ústavu na základe žiadosti odsúdeného treba považovať za rozhodnutie orgánu verejnej správy v zmysle § 247 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku“.

Nedávnym uznesením, sp. zn. III. ÚS 5/2012, zo 17. januára 2012 odmietol Ústavný súd Slovenskej republiky pre nedostatok právomoci sťažnosť odsúdeného, ktorou sťažovateľ namietal proti rozhodnutiu ústavu na výkon trestu odňatia slobody, ktorým bol uznaný vinným z disciplinárneho previnenia a bol mu uložený disciplinárny trest podľa § 52 ods. 3 písm. d) zákona č. 475/2005 Z. z. Ústavný súd vyslovil, že právomoc poskytnúť ochranu namietanému porušeniu práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky má primárne miestne príslušný krajský súd v rámci výkonu správneho súdnictva.

Z uvedených dôvodov najvyšší súd uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pretože dôvod, pre ktorý krajský súd konanie zastavil, nie je daný a žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného podlieha súdnemu prieskumu podľa piatej časti O.s.p. Právnym názorom vysloveným v tomto uznesení je krajský súd viazaný v zmysle § 250a ods. 4 a § 226 O.s.p.

Neuniklo pozornosti odvolacieho súdu, že žalobca v sprievodnom liste k odvolaniu uviedol, že vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. ÚVTOS-10-166/21-2012 boli podané dve žaloby. Žalobca konštatoval, že prvá žaloba bola odoslaná od odosielateľa L. X., datovaná ku dňu 30. apríla 2012, na Krajský súd v Žiline, ktorý ju dňa 11. júla 2012 postúpil krajskému súdu (v Banskej Bystrici) ako súdu miestne príslušnému. Druhá žaloba bola podaná z dôvodu, že žalobca si myslel, že sa niekde stratila (zrejme prvá žaloba - poznámka odvolacieho súdu), nakoľko odoslaním prvej žaloby poveril žalobca L. X., ktorý vykonáva trest v ÚVTOS Želiezovce. Druhú žalobu žalobca odoslal 11. júna 2012 a bola krajskému súdu doručená 12. júna 2012. Žalobca navrhol, aby sa súd zaoberal len prvou žalobou a druhú len priložil k prvej, prípadne doplnil prvú žalobu druhou.

Uvedené tvrdenia žalobcu zakladajú v prípade ich preukázania prekážku skôr začatého konania - litispendencie podľa § 83 O.s.p., ktorá je neodstrániteľným nedostatkom podmienky neskôr začatého

konania (§ 104 ods. 1 O.s.p.). Bude preto úlohou krajskému súdu, aby vlastným dohľadom preveril, či uvedené tvrdenie žalobcu zodpovedá skutočnosti a či teda prebiehajú dve konania s totožným predmetom (v zmysle tvrdenia žalobcu v súčasnosti zjavne už je skôr podaná žaloba po postúpení veci miestne nepríslušným súdom vedená na krajskom súde), a aby v takom prípade neskôr začaté konanie zastavil. Ak krajský súd zistí, že obe žaloby boli podané v zákonnej lehote podľa § 250b ods. 1 O.s.p., v záujme zachovania procesných práv žalobcu bude potrebné zabezpečiť, aby sa v konaní o skôr podanej žalobe, ktoré bude ďalej prebiehať, považovali také prípadné námietky, o ktoré žalobca doplnil neskoršiu žalobu oproti skoršej, za rozšírenie skoršej žaloby (§ 250h ods. 1 O.s.p.), ak nie sú obe žaloby obsahovo identické.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok **n i e j e** prípustný.